

NOVÁK MONIKA

ROZSNYÓ – A FELVIDÉKI MAGYAR OKTATÁSFEJLESZTÉS IRÁNYTŰJE

25 éve Rozsnyó városa ad otthont a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége országos pedagógustalálkozójának, melyen rendszerint a keleti és nyugati végek közötti települések magyar oktatási intézményeinek pedagógusai vesznek részt. A közel 400 oktatásügyben dolgozó érdeklődő közül sokan visszatérő résztvevői a rendezvénynek, de feltűntek új arcok is a kezdő és a gyakorló szakemberek köréből.

Az idei év – tekintettel az évfordulóra – a visszaemlékezés nosztalgikus hangulatában és az előre tekintés jegyében zajlott, ezért is viselte az alábbi címet: *Rozsnyó – a felvidéki magyar oktatásfejlesztés iránytűje*.

A szombati ünnepi megnyitón, a város háza dísztermében *Domik Mihály*, Rozsnyó város polgármestere köszöntötte a konferencián megjelent vendégeket. *Fekete Irén*, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége ősszel megválasztott elnöke megnyitó beszédében hangsúlyozta: „A kijárt ösvényeket megtartva új utakat kell keresnünk, bátran próbálkoznunk, erősíteniünk a tanulók motivációját, őrizni és megtartani bennük a kisgyermekkorban oly nyilvánvalóvá váló érdeklődést és kíváncsiságot a világ dolgai iránt.”

A délelőtt kiváló előadásokkal folytatódott. Elsőként *Ollé János*, a veszprémi Pannon Egyetem Neveléstudományi Intézetének oktatója előadását hallhatta a közönség, mely a *Társadalmi átalakulások – pedagógiai útkeresések* címet viselte. Őt követte a budapesti, ismert oktatáskutató, *Setényi János*, aki többszörös előadója a rozsnyói konferenciáknak. Rendszeres jelenléte a felvidéki oktatásügyben felruházta őt azzal a képességgel, hogy összefoglalja az elmúlt 25 év változásait, tapasztalatait. A szakember úgy látja, nemzetstratégia nélkül az oktatásfejlesztés egymagában nem áll meg. Ennek az önkormányzatokra kell épülnie, az iskola pedig a közösségépítés színtere kell, hogy legyen. Ehhez szükséges egy szlovákiai magyar oktatásügyi elit, mely egyénenként már létezik, de együttműködő gépezetként még nem.

Rozsnyó 25 évét *Ádám Zita*, az SZMPSZ tiszteletbeli alelnöke foglalta össze, kiemelve a legfontosabb történéseket, a legemlékezetesebb pillanatokot.

A délután az előző évektől eltérően nem szekcióülésekkel folytatódott, hanem ünnepi megemlékezés, azaz *Rozsnyó üzenete* következett. *Vörös Mária* alelnök köszöntötte a jubileumi találkozón megjelent hazai és Kárpát-medencei kulturális, oktatásügyi szervezetek, testvérszervezetek képviselőit. Közülük értékes gondolatokat osztottak meg a jelenlévőkkel: *Dr. Lőrinczi Zoltán*, a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériumának Kárpát-medencei Magyar Oktatásért felelős helyettes államtitkára, *Czimbalmosné Molnár Éva*, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának Felvidéki Főosztályának vezetője, *De Negri Ibolya*, az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének elnöke és *Peter Krajňák*, oktatási államtitkár.

Érdekes múltidéző pillanata volt az ünnepi megemlékezésnek, mikor a múlt és jelen találkozott a színpadon. Egykori és jelenlegi szervezők osztották meg a hallgatósággal személyes tapasztalataikat, idézték fel a kezdeteket, emelték ki a számukra maradandó élményeket *Az én Rozsnyóm*, illetve a *Mit adott nekem Rozsnyó* című részben. A személyes élmények olykor megnevettették, máskor elgondolkodásra készítették a közönséget. *Fábián Edit*, *Máté László*, *Ádám Zita*, *Fodor Attila*, *Tóth Sándor*, *Tamás Erzsébet*, *Kulik Szilvia*, *Kardos Ferenc*, *Zagiba Tibor*, *Pék László* voltak, akiket a szervezők megszólaltattak személyesen vagy videóüzenetben, hogy meséljenek a kezdetekről, az úttörőmunkájukról, a rendezvény folytonosságáról.

Milyen hatása volt a rozsnyói találkozók együtt gondolkodásának, mennyit hordoznak iskoláink Rozsnyó szellemiségéből, nyíltak-e számukra új utak, adódtak-e felhasználható lehetőségek s vajon tudtak-e élni vele? Ezekre a kérdésekre próbáltak válaszolni: *Bolla Károly*, *Kozsár Julianna*, *Szetyinszky Veronika*, *Pelle István*, *Hajnovič Gabriella*, *Gyöző Andrea*, *Morvay Katalin*, *Fekete Irén*.

E találkozó a média számára is mindig jelentős esemény volt, melyről rendszeresen tudósítások születtek. A Rozsnyói Televízió városi stábjának és *Palcsó Zsóka* rendezőnek köszönhetően 25 év 25 percben filmösszeállítást tekinthettek meg a résztvevők, majd egyperces néma csennel emlékeztek meg azokról, aki már csak a filmkockákon jelenhettek meg.

A rozsnyói találkozók 25 évéről született egy kiadvány, melyet *Ádám Zita*, a *Rozsnyó 25 éve képekben* kiállítás anyagát pedig *Tóth Sándor* mutatott be a jelenlévőknek.

A rendezvény az ünnepi esttel folytatódott, melynek legmeghatóbb pillanata, mikor a „gyémántcsiszoló” pedagógust a kollégái vagy az öt ismerő és elismerő közösség olyannyira becsüli, hogy díjban részesíti. Azokat a pedagógusokat ünnepelték, akik sokat tesznek, tettek e páratlan hivatás régi fényének visszaszerzéséért.

Idén is öt kategóriában kerültek kiosztásra a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége díjai, valamint a Felvidéki Magyar Pedagógus Díj. A szövetség emléklapját és Darázs Rozália szobrászművész bronz kislasztikáját *Fekete Irén*, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége elnöke, *Vörös Mária* és *Hack László* alelnökök, valamint *Ádám Zita* tiszteletbeli alelnök adták át az elismerésben részesülő pedagógusoknak.

Az egyes kategóriák díjazottjairól miniportré készült, mely a kollégák tevékenységét, erőnyeit, életútját hivatott bemutatni. Köszönet érte *Bartók Csabának*, a Szlovákiai Magyar Televíziósok Szövetsége alelnökének, a *hitek.sk* portál felelős szerkesztőjének és munkatársainak, a kisfilmek szerkesztőinek, hiszen emberivé, ünnepivé, érdekessé és egyedivé tették az ünnepelt pedagógusok méltatását. A jubileum alkalmából a gála műsora is rendhagyó volt, hiszen a tehetséges gyerekek helyett a felkészítőik, az egyes művészeti ágak kiváló művelői, PEDAGÓGUSOK léptek pedagógusok elé a színpadra. Az ünnepi esten felléptek: *Wurcz Péter*, *Páko Mária* és tanítványai, a *Csillagvirág* együttes,

Miko Attila, Ozsvald Dávid, Németh Imre, Homoki Zsolt és Hajtman Livia.

A legemlékezetesebb pillanatok egyikének bizonyult, mikor egy pedagógusokból verbuválódott színjátékszótársulat lépett a színpadra. Kotiers Éva, a hetényi Tarczy Lajos Alapiskola tanára fejében fordult meg az ötlet, hogy a 25 éves jubileumi találkozó alkalmából színpadra szólítsa az egykor aktív, mára azonban háttérbe vonuló, előadói vénával megáldott kollégákat. Kiváló példája volt mindez az együttműködésnek és a közösen átélt élmény erejének. Nagy bátorságról tettek tanúbizonyságot, ugyanis a jelenet próbájára csupán péntek este, Rozsnyón nyílt lehetőség. A választott jelenet címe „A pletykás asszonyok“, mely a telefonon és interneten keresztül összeállt csoport játékosságát, vidámságát tükrözte. *Fónod Marianna, Győző Andrea, Hajtman Béla, Kocskovics Gabriella, Kosár Mónika, Kotiers Éva, id. Laboda Róbert, Lelkes Ágnes, Rancsó Andrea, Rancsó Péter, Sándor Anna, Salgó Gabriella* alkották a rögtönzött színjátékos csapatot.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok XXV. Rozsnyói Országos Találkozóján, az országos elnökség döntése

alapján, posztumusz a Felvidéki Magyar Pedagógus Díjat JÓKAI TIBOR, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége volt elnöke kapta. A díjat a felesége, Jókai Éva és fia, Jókai Máté vették át. Jókai Máté köszöntő szavait a tudósítást követően olvashatják.

A találkozó másnapjának témái a jövőt célozták meg. *Halász Gábor* oktatókutató, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem tanára az *Iskolai oktatás és tanulás a harmadik évtized küszöbén* címmel tartott előadást, ő is visszatérő vendégelőadója e szakmai rendezvénynek. Beszélt többek között arról is, hogy a legsikeresebb oktatási rendszerek célja, hogy az iskolák intelligens tanulószervezetekké alakuljanak. Felidézte a sikeres Szingapúr példáját. Célkitűzéseik közt szerepel a gondolkodó iskolákká alakulás, melyek folyamatosan megkérdőjelezzik a feltételezéseket és a részvétel, a kreativitás és az innováció révén keresik a lehetőségét annak, hogy a dolgokat jobban végezzék.

A Comenius Pedagógiai Intézet oktatásügyi szakértője, Fodor Attila által vezetett Pódiumbeszélgetés igazi színfoltja és méltó befejezése volt a konferenciának, hiszen témája a *Rozsnyó és*

a szlovákiai magyar oktatás jövője volt. A tartalmas beszélgetésben részt vettek: *Czibor Angelika*, a hetényi Tarczy Lajos Alapiskola igazgatónöje, *Prékop Mária*, a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma Nemzetiségi és Inkluzív Oktatásért Felelős Főigazgatójának főigazgatója, *Szabó Edit*, a komáromi Selye János Egyetem oktatója, *Tímár Livia*, az Állami Pedagógiai Intézet tudományos munkatársa és *Kosár Mónika* tanfelügyelő.

Az SZMPSZ Rozsnyói Területi Választmányának elnöke, Tamás Erzsébet által megfogalmazott zárszó után idén is sor került Czabán Samu szobrának megkoszorúzására.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége honlapján: www.szmps.sk az idei pedagógustalálkozó előadásai, ünnepi pillanatai, a díjazottak miniportréi megtekinthetők a közzétett videófelvételeken.

Az elmúlt 25 évhez méltó rendezvény arra kötelezi a szervezőket, hogy folytassák az elődök munkáját, s egyre több pedagógust ösztönözzenek arra, hogy a jövőben részt vegyenek e színvonalas, irányt mutató szakmai találkozóon.

Tisztelt Pedagógusok!

Az élet olykor furcsa helyzetekbe kényszerít minket. Sosem gondoltam volna, hogy középiskolásként egyszer én fogok szólni Önökhöz a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Országos Találkozójának ünnepi estjén. Édesanyám, nővérem és jómagam gondolatait, köszönetét tolmácsolom abból az alkalomból, hogy édesapánk, Jókai Tibor rangos elismerésben, posztumusz Felvidéki Magyar Pedagógus Díjban részesült.

Már napok óta kavarnak bennem az ellentétes érzések: a fájdalom, a torkot szorongató hiány érzete és az öröm, a büszkeség felemelő érzése. Édesapánk fiatal volt, 50 évesen életnek, pályájának csúcán járt, mikor elvesztettük őt. Mindannyian tudjuk ezt, és családunk nevében nem is erről szeretnék most szólni. Sokkal inkább arról, hogy mennyire érezzük jelenlétét mind a mai napig. Minden nehezebb

vagy örömteli pillanatban érzékeljük, tudjuk, itt van mellettünk, velünk.

Tudom, ha most ő állna itt, sokéves munkájának elismerését látva, akkor nagyon boldog lenne, meghatódna, el érzékenyülne... A legnagyobb örömet az jelentené neki, hogy az övéi, pálya- és munkatársai díjazták évtizedes erőfeszítéseit. Azt, amiért annyit dolgozott, amiért olykor távol volt tőlünk; hogy volt értelme annak a rengeteg befektetett energiának, amelyet a szlovákiai magyar pedagógusok, oktatási intézmények fejlesztésébe fektetett.

Számunkra elsősorban édesapa volt, édesanyánk szerető férje, nem a pedagógusszövetség elnöke. Életemben talán fel sem fogtuk, hogy mennyire jelentős munkát végez a hazai magyar iskolaügy érdekében. Csupán halála után tudatosult bennünk, ki is volt ő a külvilág, a közösség számára.

Fontos szerepet töltött be nemcsak a felvidéki magyar pedagógusok, de tágabb értelemben a Kárpát-medencei pedagógusszövetségek együttműkö-

désének megerősítésében is. Az írott és elektronikus médiában rengeteg cikk, interjú, videó található róla, amelyek óriási szenvedéllyel beszél az általa vezetett szövetségről, az eseményekről, a tervekről, melyek aktuálisan foglalkoztatták.

Ez a lelkesedés soha nem vezett ki belőle. Az utolsó pillanatig élénken érdeklődött a szövetség, a közösség dolgai iránt, nagyon nehezen engedte el a felvidéki pedagógusok és iskolák kezét.

A díj kapcsán felmerült bennünk a gondolat: ha most itt állhatna, vajon ő mit mondana? Közel egy évvel a halála után mi egy bibliai üzenettel, Máté evangéliumából származó sorokkal szeretnénk megköszönni ezt a rangos elismerést:

„Minden ország, amely magával meghasonlik, elpusztul; és egy város vagy háznép sem állhat meg, amely meghasonlik magával.”

Jókai Máté